

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille sairauslomaa 662 kertaa; sairauspäiviä oli yhteensä 5 601. Työsopimussuhteessa olevien vastaavat luvut olivat 51 ja 491 sekä palomiesoppilaiden 66 ja 431.

Henkilökunnan eri ryhmien sairauspäivien keskimääräinen luku sairaustapausta ja henkilöä kohti oli seuraava:

Henkilökuntaryhmä	Sairaus- tapauksia	Sairauspäiviä keskim. vuodessa	
		sairausta- pausta kohti	henkilöä kohti
Viranhaltijat			
- päällystö	19	7.32	6.95
- alipäällystö	59	7.08	19.90
- miehistö	586	8.38	19.04
- talous- ja huolto henkilökunta	24	10.20	10.65
Työsopimussuhteessa olevat	108	8.39	12.76

Koulutuskeskuksessa jatkui opetus toisella *palotoimen peruskurssilla* koko kertomusvuoden ajan. *Koulutus*
Kolmas palotoimen peruskurssi aloitettiin 15.1. ja sen oppilasmäärä oli 22.

Kertomusvuoden aikana palolaitoksen henkilökunta toimi *opetustyössä* koulutuskeskuksen kursseilla yli 2800 tuntia. Ammattikasvatushallitus myönsi koulutuskeskuksen järjestämille kahdelle palotoimen peruskurssille *valtionavustusta* yhteensä 60 730 mk. Koulutuskeskuksen toimintaa johti edelleen koulutuspääll. Bo Winqvist. Koulutuskeskuksen vastuuhenkilön apulaisena ja sijaisena toimi palomest. Jouko Järvinen.

Koulutuspäällikkö osallistui maanpuolustuskursseille, kaksi palokorpraalia suoritti Valtion palo-opiston palomiesluokan ja neljä sairaanhoito-oppilaitoksen sairaankuljetuskurssin. Lisäksi kaksi henkilöä osallistui Valtion palo-opistossa järjestetyille happilaitteiden huoltokoulutuspäiville ja kaksi suoritti siellä palomestari luokan ensimmäisen jakson. Edelleen oli laitoksessa 12 osanottajaa Helsingin kaupungin henkilöasiainkeskuksen järjestämillä eri alojen kursseilla.

Kalusto

Vuosina 1971-1973 pyrittiin uusimaan erityisesti sairasautokalustoa. Kertomusvuonna aloitettiin *Pelastus-*
sen sijaan sammutus- ja pelastuskaluston uusinta. Niinpä vuoden aikana otettiin käyttöön kolmas *autot*
pelastusauto, joka on varustettu 163 hevosvoimaisella keskimoottorilla ja automaattivaihteistolla. Käsityökalu-
jen sekä omalla polttomoottorilla toimivien välineiden lisäksi miehistö voi käyttää myös sähköllä ja paineilmalla toimivaa pelastuskalustoa. Autossa on oma kiinteä sähkögeneraattori ja paineilmakompressor. Pelastusauton kalustolla on mahdollista myös valaista onnettomuusalue tehokkaasti pimeään aikana.

Varsinaisia sammutusautoja hankittiin kaksi, joiden välineistöön kuuluu sammutus-, pelastus- ja *Sammutus-*
raivauskalustoa sekä hengityssuojaimet koko miehistölle. Erityistä huomiota on kiinnitetty järeään *autot*
sammutuskalustoon. Sammutusautot on varustettu mm. siirrettävillä vesi- ja vaahdotykeillä, joiden läpivirtausteho on 2 000 l/min.

Kertomusvuonna hankittiin myös yksi lääkintöhallituksen sairasautojen mittoja ja varusteita kos- *Sairas-*
kevan ohjeen vaatimukset täyttävä sairasauto. Paloasemien ym. moottoriajoneuvotilanne v. 1974 *autot*
selviää jäljempänä esitetystä taulusta.

Keväällä uusittiin ruiskuveneen moottorit dieselkäyttöisiksi sekä samalla myös veneen palopum- *Ruisku-*
put. Henkilökuljetuksia varten hankittiin yksi miehistöauto ja kalustokorjaamolle uusi huoltoauto. *veneet ym.*

Palolaitoksen moottoriajoneuvojen, sammutus- ja pelastusautojen sekä moottoriruiskujen lukumäärä ja sijoitus vuoden lopussa ilmenevät seuraavasta taulukosta.

Paloasemien ym. moottoriajoneuvot v. 1974.

Sijoituspaikka	Johtoautoja	Sammutus/pelastusautoja	Pelastusautoja	Säiliöautoja	Vaahoautoja	Letkuautoja	Konetikasautoja	Nostolava-autoja	Pelastuskeittäjä-autoja	Sairasautoja	Vesi/öljyvalkoinen autoja	Henkilöautoja	Kuorma- ja pakettiautoja	Traktoreita	Yhteensä	Sammutus- ja pelastusaluksia	Moottoriruiskuja
Sammutusosasto																	
Keskuspaloasema		1			2	1	1	1	1	1	1				8		3
Erottajan paloasema	3	2					1			6		2	1		17	3	4
Suomenlinnan paloas.		1								1					2		2
Haagan paloasema		2	2			1	1			1		2	1		10		6
Meilahden lääkäri-ambulanssiasema										x)					1		
Käpylän paloasema		1								1			1		3		3
Malmin paloasema		1								1					2		
Herttoniemen paloas.		1		1						1					3		2
Liikennelaitoksen raitiovaunukorjaamo			1												1		
Varalla ja koulutuskäytössä		7	1	1						4					14		
Teknillinen osasto										1		1	2		3		
Yhteensä		31	16	4	2	2	3	1	1	18	1	5	4	2	64	3	106

x) Lääkäriambulanssi

Palolaitoksella oli siis 31 varsinaista sammutus- ja pelastusautoa.

Moottoriruiskut ja pumput

Moottoriruiskuista oli kaasuturbiinipumppu teholtaan 2 200 l/min., 15 ruiskua teholtaan 2 000 l/min., kaksi 1 500 l/min., neljä 1 400 l/min., kolme 1 000 l/min., 63 800 l/min., kaksi 600 l/min., neljä 500 l/min. ja kuusi 230 l/min.

Ruiskuveneen pumppujen teho oli yhteensä 7 000 l/min. Veneessä oli lisäksi vaahtosammutuslaitteet. Hyökkäysveneessä oli yksi kannettava moottoriruisku teholtaan 2 000 l/min. sekä yksi pienoiruisku teholtaan 500 l/min.

Palolaitoksen kaikkien pumppujen yhteenlaskettu vesiteho oli 164 530 l/min.

Letkut

Käyttökelpvotonta letkua poistettiin 864 metriä. Letkuvarastossa oli vuoden lopulla yhteensä 88 090 metriä paloletkua, josta 51 435 metriä oli 3" liittimellä varustettua pääjohtoa sekä 36 460 metriä 2" liittimellä varustettua työjohtoa.

Palopostit ja vedenottoaikat

Kertomusvuoden aikana valmistui kaupungin vesijohtoverkoston 96 uutta palopostia, joita oli vuoden lopussa kaikkiaan 6 264. Esikaupunkialueilla oli lisäksi *palokaivoja ja -altaita*.

Sammutus-, avunanto-, pelastus- ja sairaankuljetustoimi

Kertomusvuonna sattuneista pahimmista onnettomuuksista mainittakoon

- Merihaan rakennustyömaan hissionnettomuus, jossa 4 miestä sai surmansa;
- Kyläsaaren jätteidenpolttolaitoksen rakennustyömaalla tapahtunut räjähdys, jossa 4 miestä sai surmansa ja 4 loukkaantui, ja jolloin vaarallisen sortuman raivaustyö työllisti palolaitoksen yksiköt usean tunnin ajaksi;
- kolmen linja-auton yhteenajo Sörnäisten Rantatien ja Vilhonvuorenkadun risteyksessä, jolloin palolaitoksen sairausautot kuljettivat 29 loukkaantunutta eri sairaaloihin;

Onnettomuudet

Vuoden aikana syttyneistä tulipaloista mainittakoon

- varastopalo Sörnäisten rantatie 27:ssä, joka aiheutti runsaan savunmuodostuksen ja pahan liikenneuuhkan, sammutustyön kestäessä useita tunteja;
- kerrostalojen ullakkopalot Myllypurossa Yläkiventie 8:ssa, ja 2:ssa jolloin molempien talojen ullakot tuhoutuivat täysin, joskin henkilövahingoilta säästettiin;
- Laajasalossa paloi omakotitalo, joka oli täysin tulessa palokunnan saapuessa paikalle ja sisällä olleet viisi henkilöä olivat menehtyneet;
- Ruoholahden varastoalueella tuhoutui lähes täydellisesti Renlund Oy:n varastorakennus, jolloin paloalueella sai surmansa yksi mieshenkilö ja palovahingot nousivat n. 10 milj. markkaan;
- Salmisaaressa Porkkalankatu 7:n palossa tuhoutui Mahogany Oy:n n. 100 metriä pitkää sahaja varastorakennuksesta puolet, mikä aiheutti n. 5-7 milj. mk:n vahingot;
- räjähdysmäisessä asuntopalossa Lapilahdenkatu 1:ssä asunnossa olleet 4 henkeä menehtyivät, mutta palokunta sai pelastetuksi asunnosta yhden lapsen.

Suurpalot

Kahden moottoriveneen ajettua karille sakeassa sumussa Suomenlinnan lähistöllä Palolaitoksen raskas ruiskuvene ja hyökkäysvene pelastivat 108 henkilöä ja luotsasivat moottoriveneet rantaan.

Meripelastus

Kertomusvuoden aikana palokunta sai yht. 2 510 hälytystä, jotka jakautuivat seuraavasti:

Hälytykset

Hälytyksen syy	Lukumäärä
1. tulipalo	760
2. nokipalo	12
3. savu t. kaasu	12
4. erehdys	209
5. automaatt. häälaitt. vastottokeskukseen tulleet vikahälytykset	
- vika häälaitt.	141
- linjavika	75
- vahinko	64
6. ilki-valta	145
7. avustaminen liikenne-onnettomuuksissa	264
8. sammakkomies-avustus	77
9. muut avustukset	732
10. lainaukset	19
11. ei lähtöä	-

Yht. 2 510

Kertomusvuoden *tulipaloista* johtuvat hälytykset suoritettiin 716 tapauksessa puhelimitse tai Puhelinyhdistyksen hätäkeskuksen kautta. Tulipalohälytys suoritettiin automaattisella hälytyslaitteella 19 ja suullisesti 25 kertaa.

Kertomusvuonna sattuneesta 760 tulipalosta oli pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruis-kulla, muilla käsiammuttimilla tai paloauton säiliösuihkulla kaikkiaan 69.3 %, keskim. 9.1 %, suuria tulipaloja 2.6 % ja autopaloja 9.5 %. Palonalkuja, jotka oli sammutettu ennen palokunnan paikalle tuloa oli 9.5 %. Eniten tulipaloja sattui huhti-, touko- ja kesäkuussa (102,150, 102) sekä vähiten elokuussa (29). Muina kuukausina palokunta hälytettiin 38-54 kertaa. Tulipaloista sattui 443 kello 06-18 ja 317 kello 18-06 välisenä aikana.

Kertomusvuonna sattuneiden tulipalojen jakautuminen syttymispaikan ja syttymissyyn mukaan selviää liitteestä sivu 318.

Avunanto- ja pelastustyö Avunanto- ja pelastustöitä suoritettiin kertomusvuonna 1 744 tapauksessa, joihin sisältyi myös vedenpumppaus, tikapuu- tai muu avustus sekä kaluston lainaus. Palolaitoksen sammakkomiehet hälytettiin sukellustehtäviä varten 77 kertaa.

Kertomusvuoden aikana oli Suomenlinnan palopäivystäjällä 7 palohälytystä, 3 pelastushälytystä, 110 sairaankuljetusta, 5 ensiaputoimintaa sekä 6 ovenavausta. Toiminnasta pidettiin erillistä hälytyspäiväkirjaa.

Piirroksessa 1 (sivu 317) käy selville hälytystoiminnan laajuus vuosina 1964—1974.

Sairaankuljetustoiminta Palolaitoksen *sairaankuljetuskeskus* sai kertomusvuoden aikana 25 091 eri asteista sairaankuljetuspyyntöä, jotka johtivat sairausauton lähettämiseen tilauskohteeseen.

Palolaitoksen sairaankuljetusyksikkö lähetettiin paikalle 22 529:ssä tapauksessa ja kuljetuspyyntö ohjattiin tai välitettiin muille sairaankuljetustoimintaa harjoittaville 2 562:ssa tapauksessa.

Sairaankuljetuslähtöjä oli kertomusvuonna vähemmän kuin v. 1973, kun taas välitettyjen ja muille ohjattujen tai välitettyjen kuljetuspyyntöjen määrä lisääntyi 411:llä. Kuljetuspyynnöistä oli kiireellisiä 94.3 %. Myös kuljetuspyynnöt tai kuljetukset, joista ei suoritettu laskutusta lisääntyivät tuntuvasti niiden osuuden ollessa 29.2 % (ed.v. 19.6 %).

Sairasautojen yhteinen ajokilometrimäärä oli 281 750. Päivittäisessä hälytysvalmiudessa oli keskimäärin 5-10 sairaankuljetusyksikköä. Sairasautojen kokonaismäärä oli 18, joista kaksi lääkäriambulanssia.

Palolaitoksen kaikki päivittäisessä käytössä olevat sairausautot täyttävät varustukseltaan lääkintöhallituksen 8.5.1974 antamat ohjeet sairaankuljetusajoneuvon mitoista ja varustuksesta.

Lääkäriambulanssitoiminta Normaalin sairaankuljetustoiminnan lisäksi jatkettiin *lääkäriambulanssikokeilua* yhteistyössä Helsingin Yliopistollisen Keskussairaaliiton kanssa. Lääkäriambulanssilla oli kertomusvuonna 2 407 lähtöä (ed. v. 1 543).

Lääkäriautotoiminta Palolaitos ja terveydenhoitovirasto kokeilivat yhteistoiminnassa ns. lääkäriautotoimintaa. Tällöin palolaitoksen hälytysajoneuvolla kuljetettiin päivystävä lääkäri kotikäynnille lääkäripäivystykseen tulleiden tilausten perusteella. Auto oli varustettu radiopuhelimella ja sen kuljettajina toimivat palolaitoksen palomies-sairaankuljettajat. Viikon jokaisena päivänä päivystettiin 12 tuntia ja kotikäyntejä tehtiin 2 669 (kesäkuusta joulukuuhun), jolloin ajokilometrejä kertyi yhteensä 5 014. Joitakin kertoja lääkäripäivystysauto hälytettiin myös onnettomuuspaikalle lääkäriambulanssin ollessa samanaikaisesti toisessa tehtävässä.

Sairaankuljetushälytyksiä tehtiin v. 1974 eri kuukausina seuraavasti:

kuukausi	hälytyksiä		muille välitettyjä ja ohjattuja hälytyksiä
	kaikkiaan	joista kiireellisiä %	
tammikuu	1992	92.7	287
helmikuu	1703	92.7	261
maaliskuu	1912	90.9	239
huhtikuu	1818	91.7	185
toukokuu	2044	93.6	136
kesäkuu	1910	96.6	118
heinäkuu	1719	93.9	157
elokuu	1998	93.5	227
syyskuu	1686	96.7	230
lokakuu	1853	96.5	230
marraskuu	1944	95.0	239
joulukuu	1950	94.3	253
yhteensä	22 529	94.3	2 562

Sairaankuljetuslähdöt ja hälytykset jakaantuivat paloasemien kesken seuraavasti:

Erottajan paloasema	8175
Keskuspaloasema	4030
Haagan paloasema	2847
Lääkäriambulanssiasema	2407
Herttoniemen paloasema	2075
Käpylän paloasema	1670
Malmin paloasema	1215
Suomenlinnan vartioasema	110

Yhteensä 22 529

Sivulla 317 oleva piirros 2 esittää sairaankuljetusyksiköiden hälytysmäärien vaihteluja vuosina 1964-1974.

Palovahingot

Tulen välittömästi uhkaaman *irtaimen omaisuuden* arvo oli 262 864 000 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 998 513 000 mk eli yhteensä 1 261 377 000 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 8 196 898 markkaan ja kiinteistön osalta 3 838 782 markkaan eli yhteensä 12 035 680 markkaan, joka oli 0.9 % uhatun omaisuuden arvosta. Luvut ovat vuodelta 1973.

Palovahinkojen korvausprosentit v. 1962-1973 ovat olleet seuraavat:

1962	0.4	1968	0.4
1963	0.6	1969	0.46
1964	1.0	1970	0.4
1965	0.5	1971	0.4
1966	0.5	1972	0.5
1967	0.4	1973	0.9

Kertomusvuonna sattuneissa *tulipaloissa kuoli* 14 ihmistä sekä tuhoutui 7 rakennusta kokonaan ja 8 osittain.